

Celoroční tematický plán ŠD

2023/24 (pro I - V. oddělení ŠD)

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku dětí, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce.

Činnosti navazují na školní vyučování a jsou přizpůsobené věku a potřebám dětí.

Výchovné složky se střídají tak, aby převládala rekreační forma práce.

Při všech činnostech je nutné dbát především na bezpečnost dětí.

Činnost školní družiny zahrnuje následující formy vzdělávání:

Je dána týdenní skladbou činností, které se každý den opakují. Jsou to zejména organizované aktivity zájmového a odpočinkového charakteru. Na každý den zařazena jedna zájmová činnost (výtvarná, pracovní, hudební, sportovní a pohybová a přírodovědná činnost), vše vychovatelka přizpůsobuje dětem a momentálním okolnostem.

Odpočinková a rekreační činnost

klidové činnosti (poslech, četba, různé formy relaxace, individuální, spontánní hra)

- práce s dětskou knihou a časopisem, četba, poslech četby na pokračování
- hry rozvíjející smyslové vnímání
- posilování jemné motoriky
- rozvoj slovní zásoby a vyjadřování námětovými hrami
- tematické hry (rodina, zaměstnání...)
- jazykolamy, kvízy, hádanky, bludiště, soutěže
- tematické vycházky do přírody, sběr přírodnin
- navazování a upevňování přátelství, kamarádských vztahů, snaha pomáhat druhým
- odpočinek na koberci, poslech CD relaxační hudba
- spontánní hry a zaměstnání
- stolní, společenské a tvořivé hry dle výběru dětí
- libovolné kreslení na tabuli, mazací tabulku, vybarvování omalováněk

Pracovní a výtvarná činnost

- práce s přírodninami (různá semena, jeřabiny, šišky, kameny, žaludy, kaštiny, šípky...)
- práce s hlinou, výroba a zpracování slaného těsta
- recyklované výrobky – výrobky z PET lahví
- skládání a stříhání papíru – podzimní motivy
- tvoření s papírem (koláž, vytrhávání, výroba draka)
- malba – tempera, anilinové barvy, pastely
- tiskátka (bramborová tiskátka, molitan, houbička, prstové barvy)
- tematické kreslení

Hudebně-pohybová činnost

- dětské popěvky, říkadla, rozpočítadla
- hudební hádanky
- hry na tělo (tleskání, pleskání, dupání)
- hry spojené s pohybem
- procvičování rytmu, rytmizace, melodizace
- poslech oblíbených písní, tanec

Sportovní činnost

- bezpečnost při sportu, plnění hygienických požadavků
- tělovýchovné činnosti a soutěže v relaxační třídě i venku
- pohybové hry v přírodě, na zahradě
- míčové hry, nácvik správného házení a chytání míče
- závodivé hry družstev i jednotlivců
- sportovní chování, hra fair play
- radost z pohybu, přirozený pohyb na čerstvém vzduchu
- míčové hry
- skákání „panáka“
- kolektivní sporty (kopaná, vybíjená, přehazovaná)

Přírodovědná činnost

- proměny přírody – pozorování, rozhovor o přírodě
- ochrana přírody, čistota kolem nás, vliv znečištění ovzduší na život
- příprava přírody, zvěře na zimu
- sázení a práce ve skleníku
- poznávání stromů a jejich plodů
- smyslové soutěže v poznávání ovoce a zeleniny
- práce s knihami, časopisy, atlasy, encyklopediemi
- poznávání jedlých a jedovatých hub
- svátek zvířat – povídání, encyklopedie

Příprava na vyučování

- seznámení dětí s režimem dne ve ŠD, s vnitřním řádem ŠD
- orientace v prostorách školy, poznávání okolí školy
- bezpečná cesta do školy a ze školy, do jídelny, bezpečnost při pobytu v školní družině, na chodbách, školní kuchyňce, na školní zahradě a dopravním hřišti
- návyk udržovat si pořádek ve vlastních věcech (aktovka, penál, oblečení)
- zdraví, ochrana zdraví, základy první pomoci
- tematické hry a rozhovory, zdvořilostní návyky- oslovení, poděkování
- prohlubování vzájemné spolupráce mezi dětmi, půjčování hraček, uklízení, pomoc navzájem

Příprava na oběd

- prohlubování hygienických návyků, použití WC, kapesníku
- základní pravidla společenských zásad správného stolování
- základy sebeobsluhy v jídelně
- čistota na jídelním stole, úklid stolu po obědě

Pravidelné měsíční činnosti

- Poučení o bezpečnosti před každou činností
- Využití cvičebny při nepřízní počasí
- Správná hygiena, stolování, společenské chování
- Pravidelný pobyt venku, odpočinková a rekreační činnost
- Tematické vycházky do přírody
- Posilování přátelských vztahů
- Ohleduplnost ke starším lidem a handicapovaným
- Ochrana životního prostředí
- Význam rodiny – stálá spolupráce s rodiči

Činnosti dle ročních období:

Plán je rozvržen do 4 bloků, orientovaný na krásy čtyř ročních dob: podzim, zima, jaro, léto.

Podzim

Září, říjen, listopad

Září – Máme nové kamarády

- Můj spolužák – seznamovací hry za účelem poznávání se a upevnování nového kolektivu
- Moje škola – seznámení se zaměstnanci, prostředím a okolím školy
- Kamarádi kolem nás – žebříček hodnot, čím si kamarádi dělají radost, vzájemná pomoc, malujeme kamaráda, poznáváme kamaráda
- Vycházky do okolí školy – cesta do školy – základy bezpečnosti, orientace v obci
- Základy slušného chování – povídání v kruhu a společná tvorba pravidel soužití v ŠD
- Vzpomínky na prázdniny – výtvary
- Skládání z papíru
- Co dozrává v přírodě – povídání a tvoření na téma podzimní plody
- Adaptujeme se na školní prostředí, seznamujeme se s řádem ŠD, dodržujeme pravidla v kolektivu ŠD, rozvíjíme kladný vztah k učení, ke škole, ke spolužákům

Říjen – Barevný svět

- Přírodovědné vycházky – pozorování podzimních prací, poznávání přírodnin, pravidla chování v přírodě, rozvoj vztahu k přírodě, sběr přírodnin jako materiálu na tvoření
- Výrobky z přírodnin, hrátky s bramborami – tiskátka, korále z šípků – zemědělské plodiny
- Chutě podzimu – podzimní ovoce a zelenina
- Výroba draků
- Barvy kolem nás – zapouštění podzimních barev
- Obtisk přírodnin (jablko, kukuřice, tráva, listy)
- Pobyt na čerstvém vzduchu – pohybové a míčové hry na hřišti
- Halloween, výroba strašidýlek z papíru, dýňové tvoření
- **Den stromů 20. 10.** - tvorba vlastního stromu

Listopad – Pohádkový listopad

- **Období dušiček** – povídání o tradicích (srovnávání, jaké jsou u nás a jinde)
- **Svatý Martin** – pranostiky – zkoumáme, co nám říkají
- Podzimní výpravy do přírody, pozorování změn v přírodě, hry v terénu
- Ježci
- Listy (frotáž, obtisky)
- Těšíme se na Vánoce – výroba adventních kalendářů
- Rozvíjíme jemnou i hrubou motoriku ruky
- Barvy podzimu v klovatině, frotáž
- Sušíme ovoce – křížaly
- Sběr kaštanů, žaludů a šípků – vyrábíme zvířátka a korále
- Otisky listů, koláže, tvoření s přírodninami
- Výroba krmítek pro zvířátka na zimu
- Didaktické hry – upevňujeme a procvičujeme znalosti
- Pranostiky, podzimní počasí
- **16. 11. Den poezie** – čteme a učíme se básničky
- Povídáme si – Jak se zvířátka připravují na zimu

Prosinec – *Těšíme se na Vánoce*

- Předzvěst Vánoc – čert, anděl a Mikuláš
- Adventní čas – čtení a povídání o svátečním čase, o tradicích, psaní dopisu pro Ježíška
- Vycházky do zimní přírody, zdobení vánočního stromku pro zvířátka
- Výroba vánočních přání a drobných dárků
- Vánoční posezení (rozdání dárků, poslech a zpěv koled, tradice Vánoc a jak je dodržujeme)
- Rozvíjíme estetické cítění, vkus i kulturní vnímání
- Upevňujeme tradice v období adventu
- Zkoušíme vánoční zvyky, zpíváme koledy
- Vyrábíme vánoční ozdoby, dekorace do oken (vločky, zvonečky)
- **Advent a Vánoce** – tradice, význam, zvyky, „jak to chodí jinde ve světě“
- Výzdoba třídy – výroba ozdob, vystřihujeme sněhové vločky
- Ježíškova pošta – dopis Ježíškovi
- Filmy s Vánoční tematikou
- Strom pro zvířátka – výroba jedlých ozdob pro zvířata

Leden–*Zima je tu*

- Zážitky z Vánoc, novoroční předsevzetí
- Sněhuláci stokrát jinak
- Sníh, led a mráz – zimní čas, besedujeme o bezpečnosti při hrách, zimních sportech, jak předcházet úrazům, připomínáme si, jak se správně oblékat
- Přírodovědné vycházky – hledáme stopy zvířat, povídáme si, jak zvířátka přežívají zimu
- Krmítka pro ptáčky
- Stolní hry (šachy, dáma, domino)
- Upevňujeme mezilidské vztahy
- Stopy zvířete a ptáků ve sněhu
- **10.1. Mezinárodní den tuleňů, lachtanů a velryb** – kreslíme, vyprávíme, zjišťujeme informace
- Hry na sněhu, koulovaná
- Malujeme zimní krajinu

Únor – *Ve zdravém těle zdravý duch*

- Bacily útočí, aneb ve zdravém těle zdravý duch – povídání si o zdraví, otužování, hygieně
- Zdravý životní styl, zdravá výživa
- Zimní sporty
- Lidé kolem nás – naše rodina, blízcí a přátelé, výroba přáníček k Valentýnu
- Tradice masopustu – výroba papírových karnevalových masek
- Čím budu, až vyrostu – vyprávění, malba, pantomima
- Hry cvičící pozornost, postřeh a paměť (puzzle, piškvorky)
- Hry na sněhu a se sněhem
- Taneční a rytmické hry

Březen – Čteme rádi

- **Měsíc knihy**, besedování o oblíbených knížkách, návštěva knihovny v naší škole
- Kreslíme návrhy obalů knih, čteme úryvky z oblíbených knih
- Probouzí se jaro – pozorování změn v přírodě
- Loučení se se zimou
- První sněženky
- Povídáme si o chování na chodníku, na silnici, na přechodech
- Básničky s jarní tematikou, pranostiky o jaru
- Jarní výzdoba družiny
- **21.3. Mezinárodní den loutkového divadla** – hrajeme divadlo

Duben – Jarní nálada

- Jarní květiny, broučci (výtvarné zpracování)
- Jarní příroda – pozorování změn u rostlin, co právě kvete- práce s encyklopedií
- Jaro v lese – vycházky do přírody, hry na čerstvém vzduchu, hlasy ptáků
- Čteme, kreslíme a povídáme si o mláďatech v přírodě
- Učíme se chránit přírodu
- Upevňujeme poznatky o likvidaci a třídění odpadu
- **Oslava čarodějnic** – tradice, výroba čarodějnic
- 1.4. Den ptactva – návrat ptáků ze zimních krajin – poznáváme druhy (vlaštovka, jiříčka, čáp, špaček, kukačka)
- **Velikonoce** (Velikonoční pondělí 5. 4. 2021), výroba kraslic, pomlázky, velikonočních zajíčků a kuřátek, velikonoční přání, velikonoční vystřihovánky
- Seznamujeme se s tradicemi Velikonoc
- **22.4. Den země** – povídáme si o ekologii, chráníme přírodu, učíme se třídit odpad, „co znamená slovo recyklace“

Květen – Moje rodina

- **15.5. Mezinárodní den rodiny** – vztahy v rodině, k rodičům, prarodičům, sourozencům, vzájemná pomoc
- **Den Matek** – dárečky a přání ke Dni matek, povídání o maminkách
- Stromy kvetou
- Kouzelné bylinky – na vycházkách do přírody se společně učíme rozeznat nejnámější léčivé bylinky, vyrobíme si vlastní herbář, povíme si, co jsme zjistili
- Práce s časopisy (křížovky, hádanky, sudoku)
- Motýli
- Malujeme na chodník
- Představení povolání rodičů – pozvat rodiče do družiny, hra na „řemesla“
- Vyrábíme rozkvetlé stromy, květiny, skládání z papíru

Červen – Hravé léto

- **Den dětí** – soutěže, malování na chodníky, skoky v pytli, zábavné odpoledne
- Výtvarné tvoření s letní tematikou – první letní plody, rozkvetlá louka
- Vycházky do přírody, hry v přírodě, orientace v terénu, výlet
- Lisujeme květiny, tvoříme obrázky
- Ovládání švihadel a obručí
- Osvojujeme si zásady fair-play a správného sportovního chování
- Besedování o prázdninách a letních sportech, o nebezpečích a nástrahách kolem nás, jak se jim vyvarovat (poučení o bezpečnosti)
- Hodnocení celého roku, rozloučení s družinou

Tematické okruhy ročního vzděl. programu:

Můj a tvůj domov

- Vyprávíme si o životě naší rodiny.
- Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas.
- Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách (kresba, malba, koláž).
- Popisujeme domy (byty), v nichž bydlíme, jejich zařízení.
- Stavíme dům ze stavebních dílů.
- Stavíme si ideální dům, v němž bychom chtěli v budoucnu bydlet.
- Zařizujeme si náš pokoj – nábytek a další vybavení vystřihujeme z barevných papírů, sestavujeme různé varianty a celek dokreslíme.

Škola

- Procházíme školou a představujeme si, že je bludištěm. Nakreslíme plán.
- Pátráme, co skrývají odborné učebny a kabinety naší školy.
- Zdobíme ŠD, vymyšlíme a kreslíme logo oddělení.
- Hledáme ve škole nebo v blízkém okolí „ukrytý poklad“.
- Povídáme si o cestě do školy a domů. Ptáme se na bezpečnost cesty.
- Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí – vycházka.
- Soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů.
- Vyrábíme dopravní značky.
- Na dvoře školy si hrajeme na policisty, chodce a cyklisty.
- Co nesmí chybět na našem kole?

Naše město a okolí

- Na vycházkách hledáme zajímavosti našeho města.
- Kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře, kam rádi chodíme.
- Společně výtvarně zobrazujeme naše město.
- Vymyšlíme, jak by mohlo vypadat ideální město
- Kreslíme mapu místa, kam chodíme na procházku.
- Stavíme naše město z kostek.
- Vyrábíme ozdobné předměty a výrobky z přírodnin. Použijeme k výzdobě družiny a školy.
- Hrajeme si na průvodce našeho města, popisujeme a ukazujeme, kudy se hosté dostanou k městskému úřadu, informačnímu středisku, poště, knihovně, ...
- Seznamujeme se s posláním těchto institucí – vycházky.

Rodina a přátelé

- Besedujeme o tom, co očekáváme od rodičů – a co oni od nás (jaké mají povinnosti rodiče, jaké my).
- Představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme.
- Povídáme si o našich prarodičích.
- Jak se nazývají příbuzní naší rodiny (kdo je bratranec, švagr, strýc...)
- Pokoušíme se sestavit rodokmen naší rodiny.
- Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky a tatínkové, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají atd.
- Vyrábíme dárky pro radost maminkám a tatínkům.
- Sestavujeme Pravidla přátelství pro družinu – pravidla soužití, žebříčky hodnot.
- Hrajeme si scénky na téma: Čím si kamarádi dělají radost.
- Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda, vysvětlujeme, proč je naším kamarádem.
- Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, hračky, uklízíme si školní tašky.
- Nejsme všichni stejní – uvědomujeme si, v čem a jak jsou znevýhodněni někteří lidé (psychicky či tělesně).
- Zkoušíme se dorozumět jen odezíráním, abychom se vcítili do situace neslyšících lidí.
- Cvičíme hmat (poslepu určujeme předměty, které jsme vložili pod deku – hra: Co je pod dekou?).
- Orientujeme se v prostoru – zkusíme na hřišti dojít poslepu k cíli.
- Zkoušíme poslepu namalovat jednoduchý obrázek na tabuli – hra: Slepý malíř.
- Povídáme si o jiných národech, zemích. V čem se národy liší, v čem jsou obyvatelé jiných zemí jiní než my.

Zásady slušného chování

- Besedujeme o „kouzelných“ slovech (děkuji, prosím, omlouvám se) a jejich významu, vymýšlíme si drobné příběhy, v nichž tato slovíčka hrají významnou roli.
- Hrajeme si a učíme se správně zdravít, podat ruku, požádat o něco, poděkovat, zeptat se, zda je volné místo v restauraci...
- Povídáme si, čím můžeme druhého potěšit – dárkem, pochvalou, chováním, úsměvem.
- Denně si uvědomujeme, že se máme chovat slušně a laskavě.
- Besedujeme o tom, jaké chování očekávají dívky od chlapců – a chlapci od dívek, jaké děti od dospělých – a naopak.
- Na příkladech si připomínáme vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, na silnicích, hovoříme o následcích dopravní nekázně.
- Na vycházce zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici, na přechodech...
- Cvičíme a hodnotíme naše správné stolování ve školní jídelně.

Svátky, oslavy a významné dny

- Seznamujeme se se jmény v kalendáři, zjišťujeme, kdy mají spolužáci svátek i narozeniny. Povídáme si o oslavách, dárkách.
- Advent – vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích, vyprávíme si o smyslu adventní doby.
- Vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly.
- Vyprávíme si o vánočních zvycích, které se dodnes zachovaly, zvláště o těch, které dodržujeme v naší rodině. Učíme se koledy a básničky.
- Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, šišek, ořechových skořápek a jiných přírodnin.
- Zdobíme perníčky, modelujeme figurky ze slaneého nebo vizovického těsta.
- Vytváříme betlém.
- Valentýn – vyrábíme srdíčka pro toho, koho máme rádi.
- Velikonoce – čteme o národních zvycích spojených s jarem.
- Malujeme a zdobíme kraslice (batikou, polepováním, voskem...).
- Zdobíme družinu a okna symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme).
- Vyrábíme pomlázky, vrkoče. Učíme se písničky o jaru, koledy, říkadla.
- Den dětí – povídáme si o významu tohoto dne. Plánujeme, jak ho oslavíme.

Chráníme životní prostředí

- Pozorujeme čistotu a úpravu okolí. Co a jak by se dalo zlepšit?
- Odpovídáme v kvizu na téma: Co do lesa nepaří?
- Vytvoříme plakát ke Dni Země, besedujeme o tomto svátku.
- Pomáháme při úklidu okolí školy a družiny.
- Třídíme odpad do kontejnerů (nejsme líní). Sbíráme papír.
- Besedujeme o tom, jak člověk škodí, nebo prospívá lesu.
- Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě.

Poznáváme své tělo

- Z encyklopedií zjišťujeme zajímavosti o lidském těle.
- Na arch balícího papíru obkreslujeme postavu jednoho z nás a do obrysu popisujeme názvy částí těla a dokreslujeme nejdůležitější orgány.

Péče o zdraví

- Vypravujeme si i otužování a zdravém životním stylu.
- Zjišťujeme, jak správně relaxovat a odpočívat (tělesně a psychicky).
- Kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou), čistotu oděvu a jeho vhodnost.
- Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu.
- Ujasňujeme si hygienické zásady při kašlání, kýchání, použití WC, stolování atd., upozorňujeme se vzájemně na prohřešky.
- Povídáme si o péči o náš chrup, o prohlídce u zubaře.
- Sestavujeme desatero zásad zdravé výživy.
- Kreslíme ovoce a zeleninu.
- Sestavujeme zdravý týdenní jídelníček a doplňujeme ho kreslenými nebo, vystřiženými obrázky.
- Vystřihujeme obrázky různých jídel (z časopisů a letáků), rozdělujeme je na zdravá a méně zdravá, tvoříme koláže, které vystavíme na nástěnku.
- Tvoříme plán společného denního stravovacího a pitného režimu.
- Vyprávíme si o režimu dne při léčení doma na lůžku.
- Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky, co je to respirační doba léků atd.
- Učíme se ošetřovat jednoduchá zranění.
- Hrajeme si na lékaře a pacienta. Nebojíme se návštěvy ordinace.
- Sbíráme a sušíme nejznámější léčivky v našem okolí, vysvětlujeme si, jaké mají účinky.
- Poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny.
- Ptáme se, co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé apod.).
- Učíme se telefonovat – oznámit úraz, přivolat pomoc.
- Učíme se používat lékárníčku a zásadám první pomoci.

Tělesné aktivity

- Chodíme do přírody, na dětské a školní hřiště.
- Při pobytu na dvoře školy hrajeme pohybové a míčové hry.
- Prohlubujeme si znalosti o živé a neživé přírodě.
- Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry, využíváme přírodní prostředí.
- Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti, orientací v přírodě atd.
- Při vycházkách do zimní přírody sledujeme stopy zvířat na sněhu.
- Soutěžíme, kdo nejrychleji (nejdokonaleji) postaví sněhuláka.
- Závodíme v hodu koule na cíl, do dálky apod.
- Do sněhové plochy vyšlapáváme obrazy, bludiště, kde se honíme.
- Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování.
- Nacvičujeme vybíjenou a kopanou na hřišti.
- Hrajeme si na rozhodčí – jsme objektivní, víme, co je „fair play“.

Roční období

- Besedujeme o ročních obdobích – sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy zvířat.
- Soutěžíme v získaných znalostech o přírodě.
- Čteme si o přírodě a jejích proměnách.
- Vyrábíme koláže charakterizující jednotlivé měsíce (roční období).
- Učíme se písničky a básničky s přírodní tematikou.
- Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je.
- Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, vůně a chuti.
- Vyrábíme a pouštíme draky.
- Kreslíme určitý strom (krajinu) v jednotlivých ročních obdobích.
- Využíváme podzimní listy a plody pro koláže.
- Obtiskujeme listy – využíváme různé techniky výtvarné činnosti.
- Poznáváme houby (pracujeme s obrázky a atlasem).
- Učíme se nezeměnit jedlé za jedovaté, malujeme a popisujeme je.
- Vyrábíme jednoduchá krmítka, připravujeme „dobroty“ na vánoční strom pro zvířátka (jablka, mrkev, žaludy, kaštiny apod.).
- Na vycházkách pozorujeme jarní práce na poli a v zahradách.
- Kreslíme a malujeme první květiny.